

preek 9 maart 2011 biddag

Monday 14 March 2011

Preek gehouden op biddag 9 maart 2011 in de Stadsdennenkerk te Harderwijk. De lezingen waren volgens het gezamenlijk leesrooster van de kerken: Prediker 2:20-26 en Mattheüs 6:19-24 (en 31-34).

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Het is vandaag biddag voor gewas en arbeid en we houden ons biduur. Dr. Arjan Plaisier, de scriba van de Generale Synode van de PKN noemde dat onlangs een vleugje zondag op een doordeweekse dag. We zullen bidden met elkaar, maar dat is voor iedereen anders. Dat komt omdat ieders situatie weer anders is. De meesten van ons hebben geen akker of veehouderij, hoogstens een volkstuin. Een mislukte oogst of zieke dieren treffen ons niet direct in de portemonnaie, hoogstens indirect als de boodschappen duurder worden. Misschien is er één die zegt "Ik kom hier bidden voor welvaart in ons land - heel in het algemeen." Maar een ander zal zeggen "Nou, mij betreft het heel persoonlijk. Ik kom om hier te bidden voor mijn eigen gezondheid of voor mijn onderneming." Het kan ook zijn dat je hier komt en je denkt aan je kinderen en kleinkinderen: "Heer dat het goed mag gaan de komende tijd... of in die nieuwe baan." Of je ervaart spanningen op de werkvloer en je vraag je af hoe lang je het nog volhoudt: "Heer, geef dat er minder stress zal zijn, meer plezier in mijn werk, een soepeler omgang met de collega's." Zo zitten we hier en we denken aan de materiële kant van ons bestaan: gewas, arbeid, welzijn. En we willen bidden.

We komen weg uit een economische crisis. Wij maken ons zorgen over onze pensioenen, de aandelenmarkt, de olieprijs en de Eurozone met daarin landen als Griekenland, Ierland, Portugal en Spanje. We maken ons druk over de toevloed van MOElanders - mensen uit Midden en Oost Europa en we voorzien grote problemen met vluchtelingen uit de Arabische wereld.

Sommigen zeggen verontwaardigd en een beetje belerend... "Waar hebben wij het eigenlijk over. We hebben het allemaal goed en niemand in dit land hoeft honger te lijden." Meestal zijn dat mensen die spreken vanuit een gerieflijke positie, mensen die niet zelf het water tot aan de lippen hebben staan. We wonen nu eenmaal niet in Zambia. We moeten mee met onze cultuur. En dan is het vernederend als je naar de voedselbank moet. Het doet zeer als jouw kinderen niet met de anderen mee kunnen doen, omdat jij geen geld hebt voor feestjes, sportactiviteiten en spelcomputers.

Gemeente, de bijbel is een ongelooflijk eerlijk boek. Als het niet lekker gaat, heeft dat behoorlijk wat impact op ons. We worden er moedeloos van en gelaten... zo van "Laat maar zitten ook. Het hoeft van mij al niet meer." We kunnen er ook defaitistisch van worden. Ons vertrouwen in de mensen en in de dingen neemt af. We hebben geen vertrouwen meer in de goede afloop. "Ik ben altijd het bokkie. Mij lukt toch nooit wat."

Nu is het niet zo, dat je in de kerk altijd maar geforceerd blij moet zijn. De preek als een soort geestelijke peptalk. Goedkope tegeltjes-wijsheid. Doe maar net alsof het niet zo is. Halleluja! Als je in de kerk komt, dan is wel het eerste dat je jezelf begrepen voelt. Op een ontzettend eerlijke manier beschrijft de prediker de moedeloosheid en het defaitisme van mensen. "Ik heb mij mijn leven lang afgetobd, niet zomaar... maar met wijsheid en kennis. En wat heeft het me opgeleverd?!" "Ik heb een vermogen vergaard en straks wordt er door mijn kinderen ruzie gemaakt over de erfenis of anderen gaan er mee aan de haal." Nee - 't is oneerlijk! 't Is ongerijmd. Een jongeman studeert cum laude af en heeft feest gevierd met zijn vrienden. Een veelbelovende toekomst ligt voor hem. Een dag later verongelukt hij. Je wordt 65 jaar en je hoopt nog op mooie jaren samen. Weg met de caravan. Maar je krijgt een zware hartinfarct en blijft aan huis gebonden. 't Is oneerlijk en ongerijmd. Je kunt het niet rijmen. Je kunt het niet rijmen met Gods goedheid.

De Prediker zegt: "Ik heb er het antwoord niet op. Maar ik heb wel één belangrijk advies voor je. Blijf de wil van God doen! Als je daarmee stopt dat houdt het pas echt op. Noem God niet onrechtvaardig en blijf eerlijk tegenover je naaste.

Want belangrijker dan voorspoed en gezondheid is een schoon geweten voor God. Als je dat ook nog 's kwijtraakt is het pas echt reddeloos verloren." Het is niet erg opbeurend, maar de Prediker komt in zijn geloofsbeleving nu eenmaal niet verder. Er zijn er ook wel in de gemeente die niet zo heel veel verder komen. Een zekere gelatenheid, een zekere moedeloosheid...

Toch is het evangelie rijker dan dat en ik nodig u uit om daar open voor te staan. Jezus zegt: "Laat het eens wat minder afhangen van die dure en ruime woning, van die onnodig dure auto, van die lucratieve baan of van die eerste plaats op het podium. Kijk ook eens naar de hulp die je iemand kunt geven en de dankbaarheid die je daarvoor terugkrijgt. Kijk eens naar de glimlach van iemand met wie je een mooie relatie hebt opgebouwd. Kijk eens naar de lichtjes in de ogen van je kleinkinderen als ze pret hebben... Daar hoeft je niet rijk voor te zijn. Dat kan niemand je afnemen. Dat maakt zo mogelijk nog blijer dan allerlei materieel gewin. Probeer daar eens wat meer oog voor te krijgen. Heus het helpt." En Jezus zegt: "Vergeet niet te bidden tot God, onze Vader. Want ook al is het allemaal ongerijmd... Hij zorgt wel voor ons en Hij blijft heel dicht bij ons, juist als het moeilijk is. Blijft dus bidden."

Onlangs lazen we op de leeskring het boek van Andrew Sims, psychiater in Engeland: Geloof, waan of werkelijkheid. Waarom geloven goed is voor je gezondheid. Hij onderzocht of bidden ook helpt. De uitkomst is, dat bidders een sterke innerlijke 'locus of control' hebben. Ze vallen niet zo snel om bij de eerste de beste tegenslag. Ze hebben een sterk gevoel van persoonlijke zeggenschap. Ze weten waar ze voor staan en laten hun leven niet snel beheersen door externe factoren. Een bidder ontvangt de bijstand van de Heilige Geest. Met een bidder gaat het beter! Onderzoek toont aan dat het beter gaat met mensen die bidden en met mensen voor wie gebeden wordt. Daar is een duidelijk positief verband. Een positieve correlatie noemen de statistici dat. Bidden helpt méér dan je op basis van toevalligheid zou mogen verwachten. Er is dus alle aanleiding om te bidden, niet alleen omdat Jezus het van ons vraagt, maar ook omdat het goed is voor je gezondheid.

Wij willen bidden vandaag om Gods zegen over de vrucht van het land, het werk van onze handen - Gods zegen over leven en samenleven. "God dank er is een koning; die zorgt voor al wat leeft; de zwaluwen een woning; de vogels voedsel geeft; die als de sneeuw weer smelt; doet groeien, doet ontluiten; doet bloeien: bomen struiken; de bloemen op het veld." Amen.